

Kuban Kural: Yönetim Kuruluna adaylığınızı açıkladınız ve bölge ziyaretlerine başladınız. Ancak ben şimdiye kadar yönetim kurulu listeniz ile ilgili bir bilgiye ulaşamadım. Yönetim Kurulunuzda kimler olacağı belli mi?

Biz bu dönem farklı bir yönetim anlayışı geliştirmeye çalışıyoruz açıkçası. Merkezde birlikte çalışacağımız arkadaşlarımızı tabi ki belirledik. Ancak biz seçim çalışmalarına belli bir listeyle çıkmaktansa YK listemizi bölgelerden önerilecek ya da gönüllü olacak arkadaşlar ile oluşturmak istiyoruz. Merkezdeki 8-10 kişi ile federasyonun işlerini yürütmenin çok mümkün olmadığını daha önceki tecrübelerimizden biliyoruz. Bu nedenle bize bağlı bulunan 53 derneği belli bölgelere ayırarak bölge yönetimleri tahsis etmeyi düşünüyoruz. Daha önce de benzer bir metot denendi ama başarılı olmadı. Ancak benzer bir uygulama Güney Marmara Bölgesi'nde başarılı bir şekilde sürdürülüyor. Sistem olarak şöyle ilerleyeceğiz. Örneğin ben bugün Eskişehir'e sadece tanıtım toplantısı için gelmiyorum aynı zamanda Yönetim Kurulumuza bu bölgeden bir temsilci istiyorum. Burada "Dört D" olarak adlandırdığımız bir kriterimiz var tabi ki; "Duyarlı, Dinamik, Demokrat, Deneyimli". Bu kriterlere uygun kişileri yönetim kurulumuza alarak bölgeler ile iletişimizi daha sağlıklı bir hale getirmek amacımız. Sonuçta bölgesel dinamikleri biz buradaki arkadaş kadar bilemeyiz. Buradaki bir soruna Ankara'dan nasıl müdahil olacağımız konusunda bölgeden YK'ya giren arkadaş bizi bilgilendirecek. Aynı zamanda KAFFED'in kararlarının bölgelerde uygulanması konusunda da bu arkadaş etkili çalışımla yürütecek. Yani federasyonun o bölgedeki temsilcisi gibi çalışacak bu arkadaş, bölgelerdeki merkez dernekleri de federasyon temsilciliği gibi çalışacak. Başkanlar Kurulu toplantılarında 53 derneğin tamamının sorunlarını çok da içselleştiremediğimizi düşünüyorum.

Yıldız Şekerci: Bu durumda listeniz oluşum aşamasında diyebiliriz sanırım...

Evet, ben bölge başkanlarına rica ettim onların önerileriyle netleşecek listemiz.

Adaylık açıklamanızda kadınlarımızın ve gençlerimizin katılımını artırmanın öneminden bahsediyorsunuz. Siz yıllardır KAFFED yöneticiliği de yaptığınız ve şu anda da mevcut başkan siz olduğunuz için size özellikle sormak isterim. Kadınların gençlerin katılımını artırmak için ne tarz projeleriniz var ya da olacak?

Hem kadınlar hem de gençler için geçmiş dönemde başladığımız birtakım projelerimiz oldu çok ciddi araştırmalar da yaptık bu anlamda. Ben şahsen bu kadın-erkek ayrımından çok hoşlanmıyorum ama maalesef bizim yapılarımız içinde kadınlarımız genelde "kadınsal" işlerin içinde oluyor. Yemek yapılacaksa ya da el işleriyle ilgili projeler varsa genelde kadınlarımız bu tarz işlerin içerisine dâhil oluyorlar. Bizler bu işlerin dışında özellikle karar alma mekanizmalarında kadınlarımızı daha çok görmek istiyoruz. Bu konuda bir konferans hazırlığımız vardı. Geçmişten günümüze toplum içerisinde özellikle karar alma

mekanizmalarının içerisinde yer almış kadınları da içine alan bir çalışmaydı bu. Ancak son yaptığımız anavatan ziyaretinin araya girmesi ve seçim sürecine girmemiz sebebiyle gerçekleştiremedik. Yeni dönemde yine göreve gelirsek bu projeyi gerçekleştireceğiz. Gençlerle ilgili de önemli projelerimiz var. Biliyorsunuzdur Kapadokya’da iki günlük bir gençlik çalıştayı yaptık. Bu çalıştaydan sonra çok güzel geri dönüşlerde aldık, alıyoruz. Oradaki gençlerimizle sürekli iletişim halindeyiz ve toplumun geneline yayılan bir anket çalışmasını da birlikte yapıyoruz şu anda. Bu projelerin ucuna küçük ödüllerde koyduk teşvik edici olması açısından.

Bunun yanı sıra AB’ye 600.000 TL bütçesi olan bir projede hazırladık. Bu hazırladığımız, Kapadokya’da yaptığımız toplantıdan dört farklı bölgede daha yapacağımız hatta Almanya’dan iki derneğinde bileşeni olduğu bir projeydi. Nalçık ve Maykop’ta işin içinde olacaktı. Hem gençlerin eğitimini hem de birlikteliğini hedefleyen bir projeydi. Ancak bu güzel proje seçici kurul tarafından 49 puan ile elendi. 50 puan alsaydık geçmiş olacaktı projemiz. Üzerinde yoğun emek harcayarak hazırladığımız bu projenin peşini bırakmış da değiliz. UNESCO’ya da bu proje ile başvuru yaptık. Nasıl bir dönüş alacağız ya da nasıl sonuçlanacak bilmiyorum ama hazırladığımız bu projeyi gerçekleştirmek için -yeni dönemde de seçildiğimiz takdirde- elimizden geleni yapacağız.

Bu ülkede birçok insanı rahatsız eden konulardan biri de kadına karşı şiddet meselesi. Neyse ki son yıllarda kamuoyunda ciddi bir farkındalık da oluşturulmuş durumda. Özellikle kadına karşı şiddet meselesi bizim toplumumuzda “bize dokunduğunda harekete geçilen” bir konu olarak görünüyor. KAFFED dâhil bütün kurumlar birçok olayda tepki vermezken Çerkes birinin başına geldiğinde hareketleniyor ve en azından bir bildiri yazıyor. Bu anlamda yeni dönemde kadın dernekleriyle ya da duyarlı diğer kurumlarla ortak projeler ve etkinlikler yaparak konuyu gündeme getirmek, toplumsal duyarlılığa katkı sunmak gibi bir niyetiniz var mı?

Bizim programımızı yayınlamamız biraz gecikti son anavatan ziyaretimiz sebebiyle. Ancak birkaç gün içinde yayınlanacak olan programımızda bu konu da var. Kadınlarla ilgili mutlaka çalışmamız olmalı. Biz yakın zamana kadar çok kapalı bir toplum olduğumuz için bizim dışımızdaki STK’larla pek fazla çalışılmadı. Zaman zaman belli konularda ortak hareket edildiği dönemler olsa da yeterli olmadığını söylememiz gerek. Ancak ben kendi adıma her yıl 8 Mart’ta diğer toplumlardan kadınlarla bir araya geliyorum. Ve emin olun oradaki sorunları dinledikçe bizim kadınlarımızın sorunları yok diyorum. Bir tek Alevi derneklerinden gelenler bizim kadınlarımız şiddet görmez diyebiliyor birde ben diyebiliyorum bu toplantılarda. Son dönemde kadına yönelik şiddet hikâyeleri bizim toplumumuzda da duyulmaya başladıysa bu bizim

kültürümüzden kaynaklanan bir şey değil, bu asimile olduğumuzun göstergesidir. Yaşadığımız toplumun sorunlarını bizlerde yaşamaya başladık maalesef. İşte yakın zamanda İstanbul'da yaşadığımız hazin olay bunun bir örneği. Bu anlamda çalışmalara da yeterli olmasa da katılıyoruz aslında. Ama bizim federasyon yaptığını göstermek konusunda bazen zayıf davranabiliyor. Bu sebeple de pek duyulmuyor yapılan girişimler.

Biraz önce de bahsettiğiniz gibi başkan adaylığınızı açıklamanızın hemen ardından bir Kafkasya ziyaretiniz oldu. Bu ziyaretin amacı neydi? Kimlerle hangi konularda görüşmeler yaptınız?

Bu ziyaret çok önceden planlanmış ve üzerine çok yoğun çalışılmış bir programdı. Biz bir süredir Kafkasya ile ilişkileri daha kurumsal boyuta taşımak için çalışmalar yapıyoruz. Ben kendim altı yıldır KAFFED bünyesinde Adigey komisyonunun genel koordinatörlüğünü yürütüyordum. Bu zaman zarfında özellikle Adigey ayağında bu ilişkileri neredeyse ilmek ilmek ördük diyebilirim. Son tahlilde Adigey Cumhurbaşkanı'nı Türkiye'ye davet ettik. Geçtiğimiz yıl hatırlarsınız bir Türkiye ziyareti oldu kendisinin. Çok verimli bir programdı o. Devlet nezdinde de birçok görüşme yaptırdık kendisine. Bunun bir iadeyi ziyaretinin gerçekleşmesi gerekiyordu. Ben KAFFED başkanı olunca yıllardır Adigey özelinde yaptığım çalışmaları diğer bölgeler ile de yapma zorunluluğu doğdu normal olarak. Adigey ziyareti ile birlikte Kabardey Balkar'da da aynı başarı ivmesini sağlamak için oraya da gittik. Kabardey'de malum bir DÇB faktörü de var. Bütün programı çok önceden hazırlamıştık özetle söylemem gerekirse. Devlet düzeyinde görüşmeler yaptığımız için ben geldim deyip gidemiyorsunuz. Önceden randevularının alınıp gerekli çalışmaların yapılması gerekiyor. Bu ziyaretin genel amacı anavatan diaspora ilişkilerini daha kurumsal düzeye taşımak diyebiliriz aslında.

Bu ziyaretin önceden planlandığını söylediniz ama başkanlık adaylığınızı açıkladıktan hemen sonra gerçekleşince bu ziyaretin aslında başkanlık sürecini destekleyecek bir ziyaret olduğuyla ilgili sosyal medyada tartışmalar var. Bu konuda ne demek istersiniz?

Dediğim gibi bu çok önceden hazırlanmış bir ziyaretti. Ayrıca bu ziyaret benim adaylığımı açıklamamın hemen ardından gerçekleşti ve bu benim adaylık çalışmalarımı çok sekteye uğrattı. Yani tam tersi bir durum oldu diyebilirim. 15 gün orada geçireceğime burada adaylık

sonrası çalışmalara yoğunlaştıysaydım seçime daha önceden hazırlanma imkânım olurdu. Ama dediğim gibi program önceden hazırды zaten.

Bu ziyaret esnasında fotoğraflardan gördüğüm kadarıyla DÇB Genel Başkanı Hauti ile de bir araya geldiniz. Geçtiğimiz aylarda DÇB’nin önemli isimlerinden Hafitse Muhammed’in çeşitli radyo kanallarında diaspora Çerkesleri ve KAFFED’le ilgili kabul edilmesi mümkün olmayan açıklamaları olmuştu. Haliyle o dönemde DÇB üyesi bir kurum olarak siz de bu eleştirilerden payınızı aldınız. Bu konuları Hauti ile konuştunuz mu?

Şimdi öncelikle şunu söyleyeyim, ben her zaman DÇB yanlısı oldum bir defa. Bunu genel kurulda “DÇB’den çıkalım”, “DÇB ile asla olmaz” diye fırtınalar estiği zaman da ben DÇB’nin içinde olmayı sonuna kadar savundum. Bizim DÇB’nin kuruluşunda çok büyük emeğimiz geçti. KAFFED geleneği olarak -KAFDER ve KAFKUR süreçlerini de dikkate alarak söylüyorum bunu-olarak DÇB’nin kurucu üyesiyiz. DÇB ile ilişkilerimizi kişiselleştirmeden kurumsal olarak götürmek zorundayız. Bugün DÇB’nin başında Hauti olur yarın başkası olur. Şu da bir gerçek, biz anavatanla özellikle Kabardey bölgesiyle ilişki kuracaksak DÇB olmadan kuramıyoruz, bunu daha önce denedik. Son yaptığımız dönüş konferansında Hauti’ye değil Cumhurbaşkanı’na yaptık bilgilendirmesini. Yazıyı yazdıktan sonra, oradan üniversiteden bir arkadaşımı aradım. Nasıldı tepkileri dedim. “Heyecanlandılar, herkesi çağırdı Cumhurbaşkanı, bütün bakanlarını topladı, üniversitedekileri davet etti. Hepsiyle bu dönüş konferansını etraflıca tartıştı. Geri dönüş ve bu konferans ile ilgili bir bakanını da görevlendirdi” dedi. Bizde bakanın ve diğer akademik ekibin gelişi netleştiği için yerlerini, biletleri falan ayarladık. Diyoruz ki kendi aramızda “DÇB olmadan da anavatanla ilişki kurulup ortak projeler yapılabilir. DÇB olmadan Cumhurbaşkanı ile ilişki kurup hallettik her şeyi.” Havaalanına gelecek ekibi karşılamaya bir gittik. Uçak geldi ama bakan gelmedi.

Nasıl gelmedi? DÇB ya da Hauti mi engelledi?

Tabi ki DÇB engelledi.

Nasıl yani burası biraz tuhaf değil mi? Sizin organizasyonunuzu engelleyen bir örgütün üyesisiniz aynı zamanda KAFFED olarak.

Burada şöyle bir şey var. Her ne kadar DÇB'yi biz kurmuş olsak da artık DÇB bir sivil toplum örgütü değil, böyle bir özelliği kalmadı artık. Yani bir nevi sivil toplum kuruluşu görünümünde ama devletin de içinde olan bir kurum.

Devlet kurumu gibi yani?

Biz ona konsolosluk gibi bakabiliriz, başkaca bir kurum gibi bakabiliriz ama sonuçta orada bir kurum ve kurumlaşmış. Ben onun üyesi de olsam, kurucusu da olsam orada öyle bir durum var. Her haliyle DÇB, Çerkesleri temsil eden federasyonun da üstünde bir üst kurum. Bizim bunun içinde yer almamız ve yönetiminde etkin olmamız gerekiyor. Bu örgütün gücü ne kadar, biz bu örgütten nasıl istifade edebiliriz, bunlara bakmamız lazım. Bazı şeyleri yıkmak çok kolay ama yapmak zordur. Ayrıldık DÇB'den ya da yıktık DÇB'yi diyelim. Ondan sonra yapabileceğimiz bir şey var mı ona bakmak lazım. Ben DÇB ile bu ilişkileri yürütürken bir taraftan da diasporadaki örgütlerle nasıl ilişki kurabilirim onun peşine düştüm. Almanya'daki federasyon başkanıyla görüştüm. İsrail ve Ürdün'dekilerle de bu konuyu değerlendirdik. Eğer yeniden bir DÇB yönetimi olursa bizim burada farklı çalışmalarımız olacak.

DÇB'nin yönetimine girmek gibi çalışmalar mı?

Şimdilik tam öyle değil belki ama bizim DÇB'ye üye olup, diasporada bulunan örgütlerle bir araya gelip bir güç birliği oluşturmamız lazım. Bunun alt yapısını oluşturmuş durumdayız. Biz bunu başarırsak diasporada daha güçlü oluruz, DÇB'ye de güç katarız. Hatta belki DÇB karşısında da daha güçlü oluruz. Bunları iyi değerlendirmek lazım.

Bir diaspora örgütlenmesinden mi bahsediyorsunuz?

Kesinlikle. Birşeyleri hazırlamadan mevcutları yıkmayı doğru bulmuyorum kendi adıma. Bu biraz aktivist bir çaba oluyor. Federasyon aktivist bir politika izleyemez. Ama belki birilerinin aktivist eylemler yapması da gerekiyordur. Ben bu anlamda aktivist gruplara da karşı değilim. Ama federasyondan bunu beklerseniz yanlış olur. Federasyon ciddi bir kurumdur ve bir ağırlığının olması lazım. DÇB ile son Kafkasya ziyaretimizde de görüştük. Onlara da benzer şeyleri söyledim. Ayrıca Hafitse Muhammed’in radyo programında yaptığı konuşmanın kabul edilemez olduğunu, kendisinin bundan sonra bizim muhatabımız olmadığını da ilettim Hauti’ye. Hafitse ile orada bir düğünde bir araya gelmek zorunda kaldık, arkadaşlarımda yanımdaydı hatta. Tokalaştık mecburen ama ben yüzüne karşı herkesin içinde; “Elimi gönülden uzatmıyorum. Sizi diasporada adam yerine koydular bir yerlere taşıdılar. Sizin yaptığınızı adam yapmaz” dedim. Bu, bir Çerkes kadınının bir Çerkes adamına söyleyeceği en ağır söz olsa gerek. Hauti’ye de dedim “beni bu adamla aynı yerde bir araya getirme” diye. Özetle biz sorunlarımızı bu şekilde yüz yüze gelerek çözebiliriz.

Kafkasya ziyaretinizin ardından web sayfanızda bir haber yayınlandı. Ve orada “Sürgün Anıtı”nı ziyaret ettiğiniz yazıyor. Bildiğim kadarıyla Kabardey Balkar’da “Sürgün Anıtı” diye bir anıt yok.

Onun adı “Sürgün Anıtı”. Nalçık’deki parkın içinde.

Emin misiniz adı “Sürgün Anıtı” mı?

Yani onun üstünde ne yazdığını bilmiyorum. Biz onun aynısını getirdik Kartal’a Sürgün Anıtı diye koyduk. Ben onun altında Rusça ne yazar bilmem. Onlar onu Sürgün Anıtı olarak kabul eder etmez onu da bilemem. Ama benim gönlümde o sürgün anıtıdır ve biz onun bulunduğu parkı gezdik. Hatta Jabağı’nın eşinin mezarı vardı orayı da ziyaret ettik.

Sizin onu nasıl gördüğünüzden çok onun ne olduğu önemli değil mi? Sonuçta o bir Sürgün Anıtı değil ve sitenizde “Sürgün Anıtı” ziyareti diye geçiyor.

Siz söyleyinceye kadar ben onların onu nasıl değerlendirdiğini bilmiyordum açıkçası. Araştırıp bakacağım.

Yani benim bildiğim kadarıyla Kabardey-Balkar sınırları içerisinde adı resmi olarak “Sürgün Anıtı” diye bir anıt yok. O anıtın adı da “Hayat Ağacı”.

Olabilir, yani orada Hayat Ağacı olarak geçiyor olabilir ama ben onu o kadar içselleştirmişim ki ben onun Nalçık’teki adı şu, bu diye düşünmedim.

2000 yılından beri DÇB’nin pozisyonu her şekilde tartışılıyor. Bir kesim yıllardır, sizinde biraz önce söylediğiniz gibi, DÇB’nin değiştirilip dönüştürülmesi gerektiğini savundu. Fakat 2000 kongresinden beri neredeyse 20 yıl geçti ama bu konuyla ilgili ileriye atılmış bir adım olmadığı gibi, DÇB’nin söylemlerinde ve icraatlarında, 450. Yıl Kutlamaları, Soçi Olimpiyatları, soykırım meselesi, sınırdışı edilme olayları, KAFFED Başkanı’nın Kafkasya’ya aldırılmaması, biraz önce değindiğiniz gibi konferansa gelecek bakanın DÇB tarafından engellenmesi gibi geriye bir gidiş söz konusu... Bu olayları daha da uzatabiliriz bu arada. Özetle, DÇB’nin sicili oldukça kabarık 2000 yılından beri. Bu eleştirilerin muhatabı (çok ilginç ama dediğinize göre mağduru da) kurumunuz KAFFED oluyor haliyle. Bu konuda nasıl biri iyileşme sağlanabilir? Nasıl bir ümidiniz var merak ediyorum açıkçası...

Bu eleştirileri yapıyorsanız alt yapısını daha hazırlamış olmalısınız. Yani alternatifini oluşturmak için çaba harcamanız gerekiyor. 2000 yılından önce kurulan DÇB sivil toplum örgütüydü. 2000 kongresi sonrası orada bazı değişiklikler ve olaylar yaşandı ve DÇB bizim kurucusu olduğumuz DÇB olmaktan çıktı. Başka bir DÇB var şu an karşımızda ve biz buna ne kadar istesek de sivil toplum örgütü diyemiyoruz. Orada yaşananların yanında bizim de hatalarımız oldu. Mesela ben orada üst düzey bir yetkili ile görüşmemde bu şikâyetlerimizi dile getirdim. “Sizin aday hazırlığınız var mı DÇB seçimi için?” diye sordu. Bizim böyle bir hazırlığımız yok. Diasporada DÇB üyesi derneklerle bir çalışma yaptık mı, yapmadık. Oradaki yetkili şunu söyledi; “Peki bunları yapmadıysanız Hauti’nin neyini beğenmiyorsunuz?”

Mesele sadece Hauti meselesi değil ama sonuçta son 20 yıldan bahsediyoruz.

Açık konuşacağım tabi ki bu olayların birçoğunun başında Hauti var. Son görüşmemizde Hauti bana, “yönetime girin eksikliklerimizi birlikte çözelim” de dedi. Ama tabiri caizse yönetime dışlı birileri gelsin dedi. Biz bu tarz bir çalışma yapmıyoruz ama sürekli eleştiriyoruz. Gerçi böyle bir çalışma yaparsak nasıl bir sonuç alırsınız onu da bilemiyorum açıkçası. Bir değişiklik sağlayabilir miyiz orası da muamma. Kısaca şöyle söyleyeyim; DÇB’yi bir STK olarak görüp o tarz bir beklenti içerisine girersek sorun yaşarsınız. Bana göre DÇB’yi kullanmak gerekiyor bu anlamda.

Bir devlet kurumu gibi değerlendireceğiz o zaman.

DÇB ile kavga ettiğimizde kaybeden taraf biz oluyoruz, bu tecrübeyle sabit. Ben bunu yapacağıma DÇB’yi kullanırım. DÇB’dekiler “Siz nasıl Türkiye’deki kurallara uymak zorundaysanız bizde buradaki kurallara kanunlara uymak zorundayız. Siz yönetimde daha aktif yer alırsanız birde buradaki kurumlara karşı daha güçlü oluruz” diyorlar mesela. Bunları da dikkate almak gerekiyor bence.

Biliyoruz ki, Kafkasya’da bütün bölgelerinde; Kabardey Balkar’da, Adigey’de, Karaçay-Çerkesk’te ve Kafkasya’nın diğer bölgelerinde DÇB dışında ya da DÇB’den bağımsız dernekler var. Bunların bir kısmı İnsan Hakları alanında, hem de Rusya’da faaliyet gösteriyorlar üstelik. STK’lar da nihayetinde ilişkilerini STK’lar ile kurarlar. Ya da öyle olmaları beklenir. Ama KAFFED yıllardır DÇB aracılığıyla devlet kurumlarıyla ilişki geliştirmeye çalışıyor. Diğer derneklerle örneğin İnsan Hakları dernekleriyle bağlantı kurup ilişki yürütmek mümkün olur mu sizin yönetiminizde, böyle bir planınız var mı?

Böyle bir şeyi beceremedik yıllardır. Bunu düşünmek değil de düşüncenin ötesine geçirmek gerekiyor.

Sonuçta İnsan Hakları Örgütleri devlet mekanizmasına baskı yapmak ve sivil mücadele yürütmek üzere kuruluyorlar ve Rusya’da tüm risklerine rağmen çok başarılı işler yapıyorlar.

Yani hiç Rusya’da bulundunuz mu, oradaki durumları ne kadar biliyorsunuz bilmiyorum ama orada bu kadar kolay değil o söylediğiniz kurumlarla iletişim kurmak. Ben şunu söylüyorum, yakın zamana kadar değil o söylediğiniz örgütlerle iletişim kurmak, bakanlarla, cumhuriyetlerin başkanlarıyla, devlet yetkilileriyle iletişim kuramıyorduk biz. Yeni yeni iletişim kurabilir hale geldik, burada mütevazıde olmayacağım. Adigey ile başladım ben çalışmaya ve Adigey’de benim yıllarca çabalarım sonucunda kuruldu bu ilişkiler. Onu Kabardey’e de taşıyacağız. Bunları sağladıktan sonra bu dediğiniz kurumlara ulaşılabilir, bu kurumlarla iletişim kurulabilir bence. Şunu söylüyorum, biz DÇB ile bir diyalog halindeyse, DÇB üzerinden bile kurarız bu ilişkileri. Az önce söyleşinin başında söylediğim, diaspora dernekleriyle güçlenmek, diaspora dernekleriyle bir araya gelip sorunları konuşabilmek bana göre çok önemli bu anlamda.

Yakın dönemin sıcak gündemlerinden birisi de Martin Kochesoko meselesiydi. Bu konuda ne söylemek istersiniz. Oldukça eleştiri aldı KAFFED bu konuda. Hatta size üye dernekler başka organizasyonlarla birlikte imza kampanyaları başlattılar KAFFED harekete geçmeyince.

Federasyon bu konuda tepki vermedi diye çok eleştirildi, doğrudur. Buralarda diaspora dernekleriyle ilişki kurmak çok önemlidir. Bir kere şunu söylemeliyim. KAFFED’in sosyal medyada gördüğü her şeyin peşinden gitmesi ya da her gördüğü olaya tepki vermesi zaten mantıklı değil. Birçok olayı çok boyutlu düşünmek zorundasınız. İnsanlar “Martin’e Özgürlük” diye bağırıp çağırabilir ama KAFFED bu kadar hızlı hareket edemez. Bu bir kurum ve bir ağırlığının olması lazım. İnsanlar “Martin’e Özgürlük” diye bağırırken bizde boş durmuyorduk. Ben olayı duyduğum anda hareketlendim. Bütün arkadaşlarımızla konunun üzerine eğildik. Ben açıkçası Martin’i daha önce hiç tanıımıyordum. Bu benim eksikliğimse, evet eksiklik. İçimizde bize Martin budur diye bilgi verecek kimse de yoktu. Dolayısıyla ilk etapta bizim Martin’i araştırmamız gerekiyordu. Bu araştırmamızı yaparken elçiliğe de gittik. Elçiye bu olayla ilgili dedik ki; “Bu çocuk sigara bile içmiyormuş ama sizin oradaki polisler bunun arabasına çok da acemice uyuşturucu koymuşlar ve küçük düşürmüşler. Bu genci orada susturabilirsiniz ama bu süreç size de bize de çok zarar verir. Biz burada bütün diaspora dernekleriyle birlikte hareket edeceğiz. Sizin iç işlerinize karışmak gibi bir haddimiz yok ama bu sizin iç işlerinizin biraz dışına çıkmış bir uygulama”. Aynen bu tonda konuştuk elçiyle. Kısa sürede bu sorun çözülmezse bütün derneklerle birlikte bir deklarasyon yayınlayacağız dedik kendisine. Bu görüşmeden sonra ben Almanya’daki derneklerden rica ettim “bölgelerinizdeki konsolosluk ve elçiliklere gidin bu konuyla ilgili dilekçe verin” diye. Çünkü Avrupa’dan gelen tepkiler daha dikkate alınır oluyor. Bunları yaparak burada “Martin’e Özgürlük” demekten daha etkili bir yere taşıyoruz aslında olayı. Daha sonra biz bütün Avrupa’daki derneklerle o bildiriye yazıp elçinin önüne koyunca

elçinin yüzü değışti.

Çok enteresan bir durum bu aslında. Ben mesela hasbelkader Kafkasya ve Rusya ile ilgilenen biri olarak Martin Kochesoko'yu ve başında olduğu kurumu yıllardır duyuyorum. Üstelik bu kurum Kabardey Balkar'da. Bu olay olduğuunda da olayın detaylarından haberdar olmam, üstelik ilk ağızlardan çok zor olmadı. Olayın hemen ardından oradaki İnsan Hakları örgütleri, Martin'in avukatı ve ailesi zaten açıklamalarla kamuoyunu bilgilendirdiler. Sağlıklı haber almanızın zaman alması bana gerçekten enteresan geliyor KAFFED olarak. Ben ki kurumsal bir aidiyeti olmayan biri olarak çok rahat edinebiliyorum bu bilgileri. Kafkasya'dan herhangi bir olay hakkında bilgi almak nasıl bu kadar zor olabiliyor ki sizler için?

Şimdi çok samimi konuşuyoruz burada. Bir defa ben her konuda netlikten, şeffaflıktan, karşılıklı diyalogdan yanayım. İnsanlar birbirine net olmadığı sürece vurur, kırar, hakaret de küfür de eder. Ben onlardan çok haz eden biri değilim, her konuda net bir tavır sergiliyorum. Ben az önce 6 yıldır Adigey'in genel koordinatörlüğünü yapıyorum dedim hatırlarsanız. Adigey'i avucumun içi gibi biliyorum. Ne zaman federasyon başkanı oldum o zaman Kaberdey'i de bilmem gerekiyor dedim. Bunun için de oraya daha sık gidip, hem DÇB ile hem oradaki dernekler ile görüşüyorum. Mesela Perit Xase ile bir çalışma başlatmayı hedefliyoruz önümüzdeki dönemde. Buradaki derneklerle çalışmalarımızı da bir rutine oturtmamız gerekiyor. Bir dernek bir bilgi, belge edindiğinde bunu KAFFED ile paylaşmalı. Böyle yapmak yerine edinilen bilgi ile birlikte federasyon yapmadı etmedi diye dışarıdan bağırarak doğru mu? Olması gereken bence bunu hep birlikte yapmak.

Yani bu konuda KAFFED'e bağlı dernekler diğeri bildiriye imza atarken size haber vermediler mi?

Dernekler ve federasyon arasında; dernekler federasyona bağlıdır onun haricinde hareket edemez diye söylemiyorum ya da geçmişe dönük bir eleştiri de yapmıyorum ama derneklerle aramızda anında bilgi paylaşımına dayalı bir ilişki olsa bu tarz sorunları yaşamayız ve birlikte çok daha etkili tepkiler verebiliriz. "Biz Martin'i tanıyoruz, bilgiler doğru kaynakları şunlar" şeklinde bir bilgi aktarılsa bize çok daha sağlıklı ilerleyebilirdi bu süreç kanaatimce. Federasyon

belli konulardı ağır hareket ediyorsa ya da eksiği varsa bu derneklerle birlikte hepimizin eksiği aslında. Burada 8-10 kişilik federasyon yönetimiyle olacak iş değil bunlar. Ortak akıl gerekiyor, birlikte hareket etmek gerekiyor. Federasyonu burada küçük bir devlet gibi düşünebiliriz aslında. Dışişleri var, içişleri var, maliyesi vesairesi var. Sonra bunların başına bir kişiyi koyuyoruz günah keçisi olarak, sürekli de eleştiriyoruz. Halk vergisini ödüyor mu peki? Yok. Kimseden bir kuruş para çıkmıyor. Bilgi aktarılmıyor. Ama sosyal medyada en sert eleştiriler sıralanıyor. Bir bakıyorsunuz kendi derneklerimizden federasyonu yerden yere vuran metinler yazılıyor. Sen bunun bir parçası değil misin sonuçta? Üyeler derneklerini, dernekler federasyonu güçlendirecek. Ancak bu şekilde sağlıklı yönetebiliriz federasyonu.

DÇB konusunda birkaç sorum daha olacak sonra Türkiye ve Türkiye siyasetine dair görüşlerinizi almak isteyeceğim. Sürekli eleştirilen bir kurum DÇB, ben spesifik iki konu üzerinden sormak istiyorum sorularımı. Suriyeli Çerkeslerden Kafkasya'ya gidenler oldu malumunuz, bunların da orada oturum almak, vatandaş olmak vs. gibi çabaları oldu. Bu konularda DÇB'nin herhangi bir girişimi veya başarısı oldu mu bize aktarabileceğiniz?

Doğrusunu söylemek gerekirse ben bu tarz bir çabası ya da başarısı olup olmadığını bilmiyorum. Çabalarının yeterli olmadığını net bir şekilde ifade edebilirim. O anlamda DÇB'yi eleştirmekse, bende eleştiriyorum.

Peki, biraz önce konuştuğumuz Martin meselesi. Bu konuda DÇB'nin bir çabası ya da bir girişimi oldu mu? Eğer bu konuda da bir çalışması olmadıysa -ki benim takip ettiğim kadarıyla olmadı böyle bir çaba- sormak isterim; bu tarz, Çerkeslere yönelik insani meselelerde dahi sessiz kalan bir Çerkes örgütünün Çerkeslerin çıkarlarına hizmet ettiğini söylemek ne kadar mümkün?

O konuda da bir çabası olmadı bizim bildiğimiz. Aslında şöyle gelişti süreç. Biz olay olduğu anda DÇB'ye yazdık. Konuyla ilgili DÇB'deki temsilcimizle de görüştük. Mümkün olduğunca DÇB'den dönüş alabilmek için çabaladık yani. Belki bizim gecikmemizin sebeplerinden birisi de oradan yani DÇB'den yeterli bilgi akışının olmamasıyla.

DÇB'nin bir girişiminin olmadığını söyleyebiliriz o zaman?

Benim bildiğim kadarıyla olmadı. Çünkü yazdığımız yazının cevabı da gelmedi bize DÇB'den. Telefonla sıkıştırdığımızda ise konuyla ilgilendiklerini sağlıklı bilgi aldıklarında bizi de bilgilendireceklerini iletiler. Ancak herhangi bir geri dönüş olmadı.

Rusya'da son dönem tartışma konularından birisi de anadil yasasıydı. Gerçi bu konu yıllardır Putin'in ve Rusya Devleti'nin gündeminde ve tartışılıyor ancak maalesef bizim ve kurumlarımızın gündemine yasalaşmadan bir ay önce girdi. Ve bana kalırsa bu önemli

mesele cılız tepkilerle gündemimizden düştü. Sizde Ankara’da diğerk diaspora örgütleri ve Kırım Tatarları vs. temsilcileriyle bir toplantı organize ettiniz. Burada konu yasalassa dahi uluslararası kamuoyu oluşturulması için çabalarınız olacağını ilan etmiştiniz KAFFED olarak. Bu anlamda gerek Rusya’daki STK’lar ve İnsan Hakları Örgütleri gerekse de dünyadaki STK’lar ile konuyu gündemde tutmak ve kamuoyu oluşturmak için yürüttüğünüz herhangi bir çalışma var mı?

Evet dediğiniz gibi Rusya’nın tamamında etkili olacak bir yasa bu. Bu sebeple bizim Ankara’da yaptığımız toplantıya Kafkasyalı olmayan halkların örgütleri de davetliydi. Buradaki toplantı önemliydi bence. Ancak aynı dönem DÇB ile ilişkilerin sıkıntılı olduğu bir dönemdi. Bu sebeple onlarla sağlıklı bir ilişki kuramıyorduk. Yani ilişkileri askıya alma kararından sonra DÇB’den sağlıklı bir ilişki beklemek doğru değil haliyle. Tekrar söylemem gerekirse bizim diasporadaki diğer DÇB üyesi kurumlarla sağlıklı bir ilişki geliştirmemiz gerekiyor ki orada da güçlü olalım. Bunun adına ister diasporalar arası sağlıklı ilişki deyin isterseniz diaspora birliği ama bunu gerçekleştirmemiz çok önemli. Önümüzdeki dönem en önem verdiğimiz projelerden birisi diaspora örgütleriyle ilişkiler konusu.

Anadil yasası özelinde yapmayı düşündüğünüz bir çalışma var mı bu anlamda?

Hem anadil yasası hem de diğer meselelerle ilgili bizim anavatandakilerle sağlıklı bir ilişkimiz olmadı. Ya da bizim orada bağlantı kurduklarımızla olmadı. Onun için şimdiden “şunu yapacağız, şöyle bir tepki vereceğiz” demek doğru olmaz. Ama bu konu bizim rahatsızlık duyduğumuz bir konu, bunun bilinmesi lazım.

Yavaş yavaş diasporaya dönelim isterseniz. Adaylık açıklamanızda hak savunuculuğuna dair yürüttüğünüz projeleri daha ileri taşımaktan bahsediyorsunuz. Hak savunuculuğu dediğinizde oldukça geniş bir alanı kapsıyor haliyle. Bu konuda başlattığınız ve daha ileriye götürmeyi hedeflediğiniz projelerden bahseder misiniz?

Bizler içinde yaşadığımız ülkede hangi haklara sahibiz, nelerden yararlanabiliriz, bunları dahi çok bildiğimiz kanaatinde değilim açıkçası. Hem kazanılmış haklarımızı kullanmak hem de bu hakları daha ileriye götürebilmek hedefimiz olmalı. Bu sadece Çerkeslik anlamında da değil, açıkladığımız 8 maddelik metinde de var bu konu. Gençlik ile ilgili, kadınlar ile ilgili gündeme getirmemiz gereken birçok konu var, bunun farkındayız. Bunların tamamını masaya yatırıp değerlendireceğiz ve projeler bu yolda ilerleyecek.

Peki, hak savunuculuğundan kastınız sadece Çerkeslere yönelik haklar mı? Yoksa ülkede yaşayan Kürtler, Lazlar, Ermeniler, Aleviler vs. diğer hakların mağduriyetlerini de gündem etmeyi planlıyor musunuz?

Tabi ki. Zaten hak savunuculuğu konusunda sadece Çerkesler üzerinden ilerlerseniz bir yere varamazsınız. Bu konularda birlikte hareket etmek gerekiyor. Daha öncede diğer halkların temsilcileriyle ortak akıl toplantıları organize ettik KAFFED olarak. Lazlar, Kürtler, Boşnaklar vs. birlikte yaptığımız etkinliklerdi bunlar. Yani ilk kez gündeme gelecek bir konu değil bizim için bu. Ayrıca Çerkeslerin hakları derken de bu hakkın sadece Çerkeslere verilmiş bir hak olmadığını, diğer halklarla birlikte kazanımlarımız olduğunu kabul etmek gerekiyor.

Hak savunuculuğu deyince insan hakları ihlalleri de gündeme geliyor haliyle. İnsan hakları ihlallerinden en çok mağdur olan Kürtler olurken, nefret söyleminden en çok mağduriyet yaşayan da Ermeniler oluyor bu ülkede. Net bir şekilde sormak istiyorum, önümüzdeki dönemde seçtiğiniz takdirde, Kürtlerin ya da Ermenilerin haklarıyla yada mağduriyetleriyle ilgili bir gündem olduğunda ülkede,KAFFED'in tepki vereceğini söyleyebilir miyiz?

Eğer biz hak savunuculuğu diyorsak tabii ki onların haklarını da savunmamız gerekiyor. Sadece Çerkeslerle ilgili hak savunuculuğu yapacağız dersek zaten bu doğru olmaz. Biz hak savunuculuğunu topyekûn bir mücadele olarak görüyoruz.

Son yıllarda bir gündem maddemiz de ortaokullardaki Çerkesçe sınıfları konusu. Bu konuda belli bölgelerde spesifik ve önemli başarılar sağlanabilmiş olsa da birçok bölgede sınıf açılabilmiş değil. Bu konuda kurumların ciddi bir sinerji yaratabildiklerini de söyleyemeyiz herhalde. Biraz önce konuştuğumuz gibi, bu sonuçta kısıtlı da olsa elde edilmiş bir hak. Bu hakkın kullanımı konusunda, yani sınıfların açılması, bürokratik süreçlerin yönetimi, insanların korkularının giderilmesi vb. konularda bir çalışmanız var mı kurum olarak?

Bütün bu çalışmalar için biz üç tane köprüye çok fazla önem vereceğiz diyoruz. Derneklerimizle, diasporayla ve anavatanla ilişkiler bu üç köprüyü oluşturuyor. Bu üçayakta da iletişimi ve iş birliğini artırırsak ciddi bir başarı sağlarız. Açılan sınıflarda okutulacak ders kitaplarının hazırlanması ve Milli Eğitim'e sunulması vs. çalışmalar KAFFED'in çabalarıyla gerçekleşti. Ayrıca geçtiğimiz yıllarda hazırlanılması planlanan yeni anayasa sürecinde de KAFFED'in çok ciddi çabaları oldu. Ancak bu çabalarında daha sağlıklı ilerleyebilmesi için bizim derneklerimiz ile çok daha sıkı iş birliği içerisinde olmamız gerekiyor. Sonuçta okullarda sınıfların açılması derneklerin sahadaki çabalarıyla gerçekleşecek bir şey. Bizim ise merkezde, yani Ankara'da

bakanlıklar ile yürüteceğimiz bürokratik girişimler olacak. Mesela şu anda müracaatların online sistem üzerinden yapılması için bir çabamız var hali hazırda. Sanırım bu konuda bir sonuçta alacağız. Online başvuru süreci çok daha kolay bir hale getirecek. Müdürlerin velileri korkutmasının ya da önlerine engel çıkarmasının bu şekilde önüne geçebileceğiz. Zaten bakanlık yetkilileri de “Bu sizin kazanılmış hakkınız, bu konuda size engel çıkartan yöneticileri bize bildirin” diye olumlu bir yaklaşım içerisindeler.

Anladığım kadarıyla tüm konularda öncelikli amacınız derneklerle yürüteceğiniz ilişkileri yeniden şekillendirmek olacak. Doğru mu anlıyorum?

Kesinlikle. Hiçbir şeyi yeniden keşfediyor değiliz aslında. Bu dediklerimiz belli dönemlerde ya da belli bölgelerde sağlıklı bir şekilde yürütülmüş ilişkiler. Biz bunu daha kurumsal hale getirmeyi hedefliyoruz. Merkezden bütün dernekleri organize etmemiz çok mümkün olmuyor. O yüzden yeni dönemde bölge derneklerinin öneminin çok daha artacağını söyleyebilirim. Federasyon temsilcilikleri gibi çalışacak bölge dernekleri. Amacımız bu olacak. Sonuçta siz yerelde güçlü olursanız merkezde de güçlü oluyorsunuz.

Diasporada her sene gündem olan ve diasporanın temel siyasal konusu da 21 Mayıs organizasyonları. KAFFED’in yıllardan beri 21 Mayıs’ı isimlendirmek konusunda gel git yaşadığına şahit oluyoruz. Bazı yıllarda sürgün teması öne çıkarken bazen de soykırım teması daha görünür oluyor. Siz mevcut başkansınız ve yeni başkan adayısınız. 21 Mayıs’ı kurumunuz net olarak nasıl ifade ediyor?

21 Mayıs’ı kesinlikle sürgün ve soykırım olarak ifade ediyoruz. Ancak 21 Mayıs etkinliklerini düşünürken bunu bir gün değil de hafta olarak düşünüyoruz. Gönül ister ki her sene 21 Mayıs’ı tam gününde analım. Ancak hafta içine geldiği yıllarda mecburen bunu hafta sonunda Kefken’de büyük bir etkinlikle anıyoruz. Ama onun dışında derneklerde zaten bölgelerde kendi anmalarını 21 Mayıs gününde yapıyorlar. Kefken tartışması da çok yapılıyor malumunuz. Ancak şunu ifade etmem gerekiyor ki Kefken kararı bizim yönetim kurulu olarak aldığımız bir karar değil. Başkanlar Kurulu her ne kadar tavsiye kararı alan bir merci olsa da bu konudaki karar Başkanlar Kurulu’nda alınıyor. Hatırlarsanız daha önce Beşiktaş ve Samsun kararları alınmıştı, onlarda Başkanlar Kurulu kararlarıydı. Ben bireysel olarak Kefken’de yapılmasına sıcak bakıyorum. Biliyorsunuz Kefken’deki alanı SİT alanı olarak kabul ettirmiş durumdayız. Bu konuda diasporada SİT alanı ilan edilmiş tek yer burasıdır. Oradaki anma etkinliğindeki ambiyans da farklı oluyor. Ve biz bu etkinliğe birçok milletvekili ve bakanı getirebiliyoruz. Bu etkinlikler biliyorsunuz defalarca mecliste de gündem oldu ve oluyor. Cumhurbaşkanı’nın söylemlerinde dahi gördük biz bunun etkisini. Daha önce Beşiktaş’ta yapılan etkinliklerin daha görünür olduğunu söyleyen arkadaşlar olmuştu. Ancak ben oradan dönerken birçok kişiyi Beşiktaş’taki kafelerden topladığımızı hatırlıyorum. Yani Kefken’deki ambiyansı Beşiktaş’ta ya da Taksim’de yakalayabilmeniz mümkün değil.

Taksim protestolarıyla Beşiktaş etkinliğini ya da Kefken'i aynı değerlendirmek pek mümkün değil gibi aslında. Sonuçta birisi protesto diğeri anma etkinliği. Birinin siyasal gündemi var, diğeri ise daha duygusal bir etkinlik. Madem konusu açıldı onu da sorayım. Sizin bu konudaki görüşünüz nedir? Yani konsolosluk önünde eylem yapmak mı yoksa Kefken'de ya da Beşiktaş'ta anma yapmak mı?

Az önce söylediğim gibi bu benim ya da yönetim kurulunun verdiği bir karar değil. Başkanlar Kurulu'nda değerlendirilen bir konu. Bir haftalık süre içerisinde biz bu etkinliklerin hepsini yapabiliriz aslında. Eylemi de, protestoyu da, anmayı da en doğru şekilde yapmak olmalı kanaatimce amacımız. Bu konuda da demokratik bir şekilde kurullarımızda karar alıyoruz her sene.

Siyasetle, siyasetçilerle ve partilerle KAFFED'in ilişkileri de son yıllarda sıkça gündem oluyor. Özellikle Yaşar Bey'in KAFFED başkanıyken Ak Parti'den Belediye Meclis Üyesi olması konusu son yerel seçimlerde çok gündeme geldi. Ankara Ak Parti Belediye Başkan adayı Özhasseki'yi dernekte ağırlayan ekip içinde sizde vardınız KAFFED başkanı olarak. Derneğin Ak Parti seçim bürosuna çevrildiği, Ak Parti'ye çok angaje bir görüntü verildiği konusundaki eleştirilere siz ne diyorsunuz?

Bizim federasyon olarak yıllardır kapımızı çalan her siyasi partiye kapımız açık. Biz hep bütün siyasi partilere aynı mesafede olalım istedik. Dernek içerisinde siyasete karşıyız, ana partiler içerisinde Çerkes birilerinin siyaset yapmasının yanındayız. Bu ikisini birbirinden ayırmak gerekiyor. Bu anlamda federasyona Ak Parti de geldi, CHP'de, İYİP'de. HDP gelmek istese onu da kabul ederdik.

Ama Yaşar Bey'in adaylığının ardından hiç olmayan bir şey oldu ve dernekte Ak Parti flamalarıyla bir toplantı gerçekleşti.

O görüntü beni de çok rahatsız etti açıkçası.

Angajman tartışması da bunun ardından başladı büyük ölçüde zaten.

Oradaki süreci biraz açmam lazım aslında. Biz o toplantıyı Ankara Çerkes Derneği ile birlikte organize ettik. O gün bizim yönetim kurulu toplantımız vardı. Saat 18.00 gibi polisler ve parti yetkilileri derneğe gelmişler. Bizde olaydan Yönetim Kurulu odasına arama yapmak için girdiklerinde haberdar olduk. Bunu duyduğumuz anda içeride neredeyse kıyamet koptu. Böyle bir haklarının olmadığı kendilerine en net şekilde ifade edildi. Kendileri de çok ısrarcı olmadılar bunun üzerine. Daha sonra odaya girdiğimizde afişleri ve flamaları gördük. Müthiş sinirlendik ve

gerildik. Ama o saatten sonra yapabileceğimiz bir şey kalmamıştı. Ak Parti'ye has bir tepki de değil bu, hangi parti benzer bir şekilde yaklaşırsa aynı şekilde rahatsız olurduk.

Süreç federasyonun inisiyatifinin dışında gelişti diyorsunuz o zaman?

Evet, tamamen bizim inisiyatifimiz dışında gelişti. Ben bununla ilgili açıklamayı sosyal medyada yaptım zaten. Bu açıklama üzerine AÇD yönetimi de “kendinizi temize çıkarmak için bizi karaladınız” diye kızdı hatta. Biz bu konudaki rahatsızlığımızı Sayın Özhaseki'ye de ilettik, kendileri de özür dilediler. Bu olaydan kısa bir süre sonra Mansur Yavaş'ın ziyareti oldu biliyorsunuz. Orada da benzer talepler oldu, hatta flamalar asıldı. Ama ben toplantı başlamadan hepsini kaldırttım. Bu kez de onlar bozuldular Ak Parti'liler yaptı biz niye yapamıyoruz diye. Özetle bu nahoş görüntüler bizim inisiyatifimiz dışında gelişti maalesef ve iyi bir tecrübe oldu bizim için.

Peki, siz Yaşar Aslankaya'nın KAFFED başkanıyken Ak Parti'den Belediye Meclis Üyesi adayı olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kesinlikle yanlış buluyorum. Bu üzerinde konuşulacak, tartışılacak bir şey de değil. Biz o güne kadar Yaşar Bey'in böyle bir girişimde bulunduğunu bilmiyorduk. Bu olaydan önce biz kendisiyle anavatana gittik, çeşitli projeler üzerine çalışmak için. Üç gün boyunca Yaşar Bey bana bu adaylık ile ilgili tek kelime etmedi. Sonradan söylediğine göre kendisinin de listeler açıldıktan sonra haberi olmuş. Az önce de söyledim, ben siyasetin derneğin içine girmesine karşıyım. Hele KAFFED başkanıysa buna tamamen karşıyım. Herhangi bir partide bir hemşerimiz görev alabilir, siyasetini derneğin içine getirmedeği sürece buna denecek bir şey tabi ki yok. Ancak KAFFED gibi bir kurumun hiçbir partiyle ilişkisinin olmaması gerekir.

Sizin tavrınızı anlıyorum. Ancak Yaşar Bey'in adaylık açıklamasından sonra kendisinin KAFFED yönetim kurulu ve toplumun ileri gelenleriyle yaptığı istişareler sonucu aday olduğuna benzer bir açıklama oldu web sayfanızda...

Yönetim Kurulu ile bu konuda herhangi bir istişare olmuş değil. İçimizden birileriyle bireysel bir görüşmesi olduysa onu bilemem. Ama dediğim gibi ben bu kadar yakınındayken hiçbir şeyden haberim olmadığını açık bir şekilde söylüyorum. Biz Kafkasya'dan dönünce gördük listeyi ve ilk tepkimiz isim benzerliği olduğu yönündeydi. Sonradan kendisini aradım “Benimde haberim yoktu listeler açıklanınca gördüm” dedi. Bende “Madem haberin yok, yarın gideriz, hatta bizde istersen seninle geliriz‘Onore oldum ama benim şu an aktif yürüttüğüm bir görevim var teşekkür ederim’ der kabul etmezsin, olay kapanır” dedim. Kendisi de “Haklısın öyle yaparız” dedi. Ama etrafındakilerle de görüşüp değerlendireceğini söyledi. Bu kendisinin cümlesi bizim değil. Bende bunun üzerine “Yarın akşam ki toplantıya kadar görüşmelerini yap, kararını ver” dedim. Toplantıya geldiğinde bize üç tane seçenek sundu kendisi. “Ya partiden istifa edeceğim, ya

federasyon başkanlığından ayrılacağım ya da her ikisini birlikte yürüteceğim.” şeklinde. Bizlerde “İkisinin bir arada olması mümkün değil. Madem haberin yoktu oradan istifa et burada devam et, şaibeli bir durumu da ortadan kaldırmış oluruz böylece” dedik. Kendisi de “Bu dediğiniz doğru olan ama görüştüğüm insanlarda orada olursam halkıma daha fazla hizmet edeceğimi söylüyorlar. Üstelik çok üst sıradan listeye alınmışım. Özhasseki de çok zor durumda kalır” dedi. En nihayetinde kararını federasyondan ayrılıp partide devam etmek olarak verdi. Kendi tercihidir. Bizim Yönetim Kurulu olarak önerimiz oradan ayrılıp federasyonda devam etmesi yönündeydi ama olmadı. Tüm samimiyetimle söylüyorum bizimle yürütülen görüşme ya da istişare bundan ibarettir.

Yaşar Bey dışında bir de Hasan Seymen’in İyi Parti’den adaylığı ve daha sonrasında parti yönetimine girmesi söz konusu oldu. Hatta yanılmıyorsam sizin de Hasan Bey için Meral Akşener ile bir görüşmeniz oldu. Nihayetinde Hasan Bey parti yönetimine girdi ve ardından KAFFED yöneticisiyken yaptığı konuşmalar sebebiyle parti içinde tepkiler oluştu. Hasan Bey görevlerinden istifa etti ve çok kabul edilemeyecek bir bildiri yayınladı. Sizde kurum olarak bir açıklama yaptınız. Neydi tam olarak yaşananlar bize anlatır mısınız?

Şunu söylemeliyim Hasan Bey oraya yani İyi Parti’ye giderken orayı MHP’nin uzantısı bir parti olarak görerek gitmedi. Meral Akşener’in söylemleri de o yönde değildi zaten. “Merkeze yakın bir partiyiz, bütün kimlikleri kucaklamak istiyoruz bunun bir göstergesi olarak sizde kimliğinizle katılın” şeklinde yaklaştı Meral Hanım. Kısaca, Hasan Seymen’i kendi kimliğiyle davet ettiklerini ve o kimlikle İyi Parti içerisinde siyaset yapabileceğini söyledi. Bizde o şekilde gidecekse Hasan Seymen, tabi ki destekleriz dedik. Ancak Hasan Seymen’in partide üst bir makama geçmesi partinin eskilerini rahatsız etti. Biliyorsunuz Hasan Seymen anayasa çalışmaları süresinde bizim sözcümüzüzdü. Hasan’ı partide istemeyenler arşivlerden bu konuşmaları çıkardılar ve saldırılar başladı. Bu süreçte biz Meral Akşener’i ziyaret ettik ve Hasan Seymen’in o açıklamalarının bizim açıklamalarımız ve düşüncelerimiz olduğunu kendisinin o dönemde bizim sözcümüz olarak o cümleleri kurduğunu kendisine ilettik. Biz bu söylemlerin bugün de arkasındayız dedik.

Yani biz Meral hanıma ricacı olmak için gitmedik bu söylemlerin arkasındayız demek için gittik. Hasan Seymen de o açıklamalarının arkasında olduğunu beyan etti. Onun bu tavrı bizim onu desteklememiz için yeterli bence. Parti içerisinde de bu söylemlerinden geri adım atmadı kendisi. Daha sonra yaptığı açıklamada da “Ne Mutlu Türküm Diyene” şeklinde bir bölüm var. O yazılana Hasan’ın gözüyle bakarsanız ne demek istediği daha net anlaşılır, açıklamış da zaten kendisi bildiride. Eğer Türklük buysa “Ne mutlu Türküm diyene” diyor.

Bu söylemler, bildirinin başlığı olan “Gök Girsin Kızıl Çıksın” vs. Türk Milliyetçiliğinin hatta ırkçılığının mihenk taşlarıdır nihayetinde. O bildiri oldukça milliyetçi bir bildiri ve bunu okuyan herkes net bir şekilde görebiliyor.

Haklısın, Türk Milliyetçiliğinin sürekli dillendirdiği şeylerdir bunlar. Sanırım bu bildiri baskı sonucunda yazılmış bir bildiri. Bu aslında hepimizi ters köşe yapan bir açıklama oldu. Bizimde savunacak bir tarafımız kalmadı açıkçası.

Daha genel bir soruyla bu konuyu kapatmak istiyorum. İyi Parti’yi, kuruluş sürecini, söylemlerini vs. takip eden herkesin kabul ettiği bir şey var. Oda, MHP’nin söylemleriyle hareket eden yeni bir oluşum olduğu. Sonuçta Ümit Özdağ, Sinan Oğan gibi ırkçı diyebileceğimiz birçok figürün kurduğu bir partiden bahsediyoruz nihayetinde. Meral hanımın da 1990’lardaki tavrı ve icraatları herkesin malumu. Sonuçta MHP ve İyi Parti diğer halkları (Kürtleri, Çerkesleri, Lazları, Pomakları vs.) Türk olarak gören ve kendi kimliklerini kökten reddeden partiler. Bu partilerde Çerkeslerin siyaset yapmasının Çerkeslere nasıl bir katkısı olabilir sizce?

Bir faydalarının olmayacağını net bir şekilde yaşayarak gördük aslında. Bizim ülkücü partilerle “herkes Türktür” diyenlerle yürüyecek bir yolumuz yok ve olamaz. Bir Çerkes ancak ben Çerkes Türküyüm diyerek bulunabiliyorsa bir partinin içinde oradan bize bir fayda gelmez.

Son olarak rakip listeniz hakkında birkaç sorum olacak. Oldukça genç bir kadro açıklandı. Ne düşünüyorsunuz rakip listeniz hakkında.

Ben onları genç bir kadro olarak nitelendirmiyorum. Birçoğunu da yakinen tanıyorum. Yıllarca derneklerde bulunmuş, çeşitli görevlerde bulunmuş hatta başkanlık yapmış insanlar. Oldukça da donanımlılar. Yani öyle gençler, tecrübesizler gibi bir nitelemem kesinlikle olamaz. Ama şunu da söylüyorum; federasyonun sadece genç bir kadroyla yönetilmesi pek mümkün değil. Federasyonun tecrübeye de ihtiyacı var nihayetinde. Bizim federasyonu küçük bir devlet gibi düşünmemiz gerekiyor. O yüzden her yaştan ve herkesimden insanın birlikte hareket etmesi gerekiyor bu yapı içinde. Gittiğim yerlerde de hep kendilerini saygı duyduğumu söyledim. Sonuçta gönüllü olarak aday olmuş bir kadro var karşımızda. Bu çok değerli. Ayrıca demokratik süreçler açısından değerlendirecek de iki listeli seçim çok mutlu edici bence. Onların adaylığı federasyona bir heyecan ve enerji kattı, bu beni çok mutlu eden bir şey.

Rakip listenizin federasyona en çok yönelttikleri eleştiri şeffaf yönetilmediği yönünde. Bu eleştirilere nasıl baktığınızı merak ediyorum.

Ben bu eleştiriyi çok doğru bulmuyorum açıkçası. Kayseri ziyaretimizde de sordum şeffaflık derken neyi kastediyorsunuz diye. Sonuçta Yönetim Kurulu kararları hemen akabinde kamuoyuna açıklanıyor. Bunun dışında nasıl bir şeffaflık olabilir ki. Bunları söylerken zaman zaman bilgi akışında aksaklıklar olduğunu da kabul ediyorum. Ama yeni dönemde seçilirsek bunları da aşacağız. Özellikle bölge derneklerinden listemize alacağımız arkadaşlar kendi bölgelerini önümüzdeki dönemde daha sağlıklı bilgilendirecekler. Birçok sorunla boğuşuyoruz federasyonda inanın. Özellikle ekonomik sorunlarımız had safhada. Biz yaptığımız her şeyi ya belediyelere gidip destek alarak yada sponsor bularak yapıyoruz. Mesela Kafkasya'dan anlık haber akışı için ajans kurulması için arkadaşların yayınladığı bildiri de var. Bunu bende çok isterim ama bunun mali yükünü nasıl kaldıracaksınız. Önemli olan bu. Yoksa birkaç muhabir çalıştıracığımız bir ajansımızın olmasını kim istemez. Ya da Kafkasya'da bizim adımıza çalışacak avukatlarımız olmasını. Bunlar yapılır mı, yapılır. Her Çerkes ayda 1 lira verse bile yapılır. Ama kimsenin elinin cebine gitmediği bir ortamda bunlar gerçekten çok zor. Kafkasya ziyaretlerini bile yönetim kurulu üyeleri kendi ceplerinden karşılıyor çünkü bizim bu tarz işlere harcayacak bütçelerimiz yok. Ya projenize destek alacaksınız çeşitli kurumlardan, ya belediyelerin kapısını çalacaksınız, ya sponsor bulacaksınız. Başka şekilde bu işlerin yürütülmesi mümkün değil.